

Nieuw project gestart

Projectinfo

Looptijd: december 2003 tot november 2007

Uitvoering:
Louis Bolk Instituut, Driebergen
Hoofdstraat 24, 3972 LA
0343-523860
www.louisbolk.nl

Contactpersonen:
Marleen Zanen (projectcoördinator)
m.zanen@louisbolk.nl
Chris Koopmans (projectleider)
c.koopmans@louisbolk.nl

Projectmedewerkers:
Coen ter Berg (Coen ter Berg Advies)
Jan Bokhorst (LBI)

Financiering:
LNV, Rabobank

Relatie met andere projecten

- Duurzaam bodembeheer (LBI, NMI, CLM)
- Bioveem (PV, DLV, PRI, LBI)
- Koppelbedrijven (LBI, diverse regio's)
- Zorg voor Zand (LBI, PASG, NMI)
- Biologische tuinbouw NH (LBI, proeftuin Zwaagdijk)

Voor meer info zie:
www.louisbolk.nl

De komende jaren wordt aandacht voor bodemkwaliteit steeds belangrijker. De regelgeving is steeds meer gericht op minder mest. Wil de biologische en gangbare landbouw toch goede opbrengsten blijven realiseren, dan zal gezocht moeten worden naar alternatieven.

Doelstelling

In december 2003 is het project Bijzondere Bemesting officieel van start gegaan. Doel van het project is het ontwikkelen van strategieën voor duurzaam bodemmanagement, gericht op lage kostprijs, op korte en lange termijn en met mogelijkheid tot afstemming op regionale en bedrijfseigen kenmerken.

Het project richt zich op bemesting in de akkerbouw, zowel met dierlijke als met niet-dierlijke meststoffen.

Aanpak

Het project is opgedeeld in vier modules:

- Bedrijfsinnovatie en duurzaam bodemmanagement
- Kansen en beperkingen van meststoffen (zowel dierlijk als niet-dierlijk)
- Optimalisatie van N en P-huishouding bij lage bemestingsniveaus
- Kennisoverdracht

- Kennisoverdracht
Succesvolle koplopers

In module 1 brengen we d.m.v. diepte interviews vijf succesvolle koplopers op het gebied van de inzet van mest en compost in beeld. Waarom zijn deze bedrijven nu succesvol en wat kunnen andere bedrijven ervan leren?

Samen kijken naar bodem en structuur

Mestkwaliteit en hulp meststoffen

In een tweede module wordt gekeken naar het effect van verschillende mestsoorten op de bodem – en gewaskwaliteit (mestsoorten: vinasse, luzernemeel, groencompost, humusaarde, verse geitenmest en kippenmest). Hiervoor wordt een meerjarige proef aangelegd bij Haverbeke en Peters, op zware zavel in Zeeuws-Vlaanderen.

Rijpaden en de effecten van nieuwe gebruiksnormen

In module 3 kijken we naar het effect van verschillende bewerkingen en bemestingsniveaus met verschillende meststoffen op opbrengst en kwaliteit van gewas en op de structuur van de bodem. Voor deze module wordt een meerjarige proef aangelegd op het bedrijf van Jaap Korteweg (zware zavel, west Brabant).

In de loop van het project zullen een aantal kijk- en studiedagen worden georganiseerd.